

Kvinner, arbeidsliv og kvinnehelse

Soroptimistene 17.09.2022

Bodil Myhr, Friskgården Værnes

FRISKGÅRDEN

Min erfaring

- Gründer
- Fysioterapeut, idrett, kognitiv terapi, veiledning
- Arbeidsmiljø, organisasjons og lederutvikling
- Friskgården siden 1999, startet Friskgården Værnes 2002, fusjonerte inn HMS senteret 2021, daglig leder 2002-2022
- Nå: Fag- og forretningsutvikling; master i strategi og ledelse Oslo MET Handelshøyskolen
- Gift, mamma til tre ungdommer, deltidsbonde og samfunns- og idrettsengasjert

Friskgården – for arbeidslivet

- Helsefremmende og robuste virksomheter med langtidsfriske og engasjerte medarbeidere
- Individ – bedrift
- En salutogen tilnærming
- Læring og mestring
- Kognitiv tilnærming

Om Friskgården

Arbeidsmedisinsk poliklinikk med spesialister innen psykiatri, arbeidsmedisin, fysikalskmedisin, psykologspesialist og allmennmedisin

25 bedriftsveiledere og 32 flokeløserer arbeidshelse er sertifisert som spesialister i arbeidshelse

Trøndelag og Nordland: Trondheim, Orkanger, Røros, Stjørdal, Meråker, Selbu, Frosta, Tydal, Verdal, Steinkjer, Namsos, Grong, Rørvik, Brønnøysund, Sandnessjøen, Mosjøen, Mo i Rana og Bodø

Forsknings samarbeid med Universitetet i Tromsø, Nord Universitet, NTNU, OsloMet, BI Handelshøyskolen og Mittuniversitetet i Østersund

Friskgården – hvem er vi?

Friskgården leverer bedriftshelsetjenester til:

- ❑ Trøndelag Fylkeskommune med 104 lokasjoner og 5500 medarbeidere
- ❑ 26 kommuner med til sammen 11000 medarbeidere fra Dovre til Salten
- ❑ 400 SMB-bedrifter med til sammen 10000 medarbeidere i Midt-Norge

Vi leverer også arbeidsrettet rehabilitering i
Spesialisthelsetjenesen og arbeidsinkludering til NAV

Salutogen (salus=helse eller sunnhet, genesis=opprinnelse eller tilblivelse)

Hva gjør at mennesket er frisk til tross for sykdom?

- ▶ Noen mennesker beholder «helsen» til tross for umenneskelig store påkjenninger (stress) i livet.
- ▶ Sykdom er vanlig
- ▶ Patogen: hvorfor blir folk syke?
- ▶ Salutogen: Hvorfor er folk friske til tross for sykdom og hva er det som gjør at folk fortsetter å holde seg friske?
- ▶ Aron Antonovsky

Å lære i svømme i livet

- søke etter ressurser for å **håndtere** problemer i stedet for fokus på selve problemet
- ikke et spørsmål om hva vi utsettes for men hvordan vi takler det
- - i helsefremming
- - i rehabilitering

SOC / OAS / KASAM

– Opplevelse av sammenheng -

- En måte å se verden på
- En grunnleggende stresshåndteringsstil som fører sammen betydningen av sosiale, kulturelle og eksistensielle faktorer.
- ▶ Begripelighet - kognitiv dimensjon
- ▶ Meningsfullhet - motiverende dimensjon
- ▶ Håndterbarhet - psykososial dimensjon

Resiliense

«Resiliens er psykologisk motstandskraft, de faktorer som har sammenheng med at man beholder en psykisk styrke og helse til tross for stress og påkjenninger. Å være resilient vil si at man er robust»

<https://snl.no/resiliens>

Hva er helse?

Uhelse

Helse

- Ikke håndtere stress
- Meningsløshet
- Lav mestring
- Utrygghet
- Ensomhet
- Overbelastning
- Skade/sykdom

Syk

Frisk

- God stresshåndtering
- Meningsfullhet
- Mestring
- Trygghet
- Sosialt felleskap
- Riktig belastning
- Godt miljø

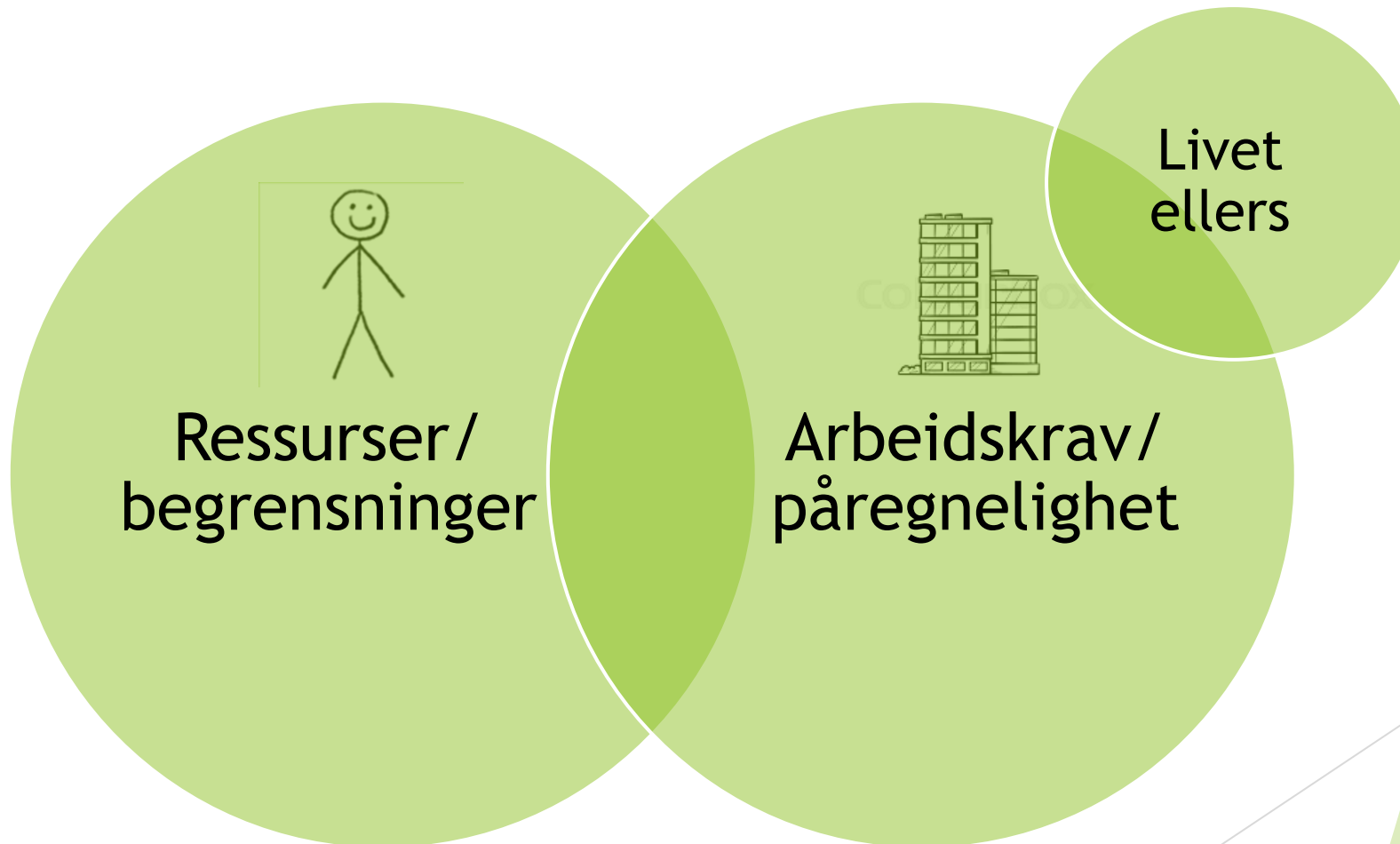
Hva er
arbeidshelse,
og hva
påvirker den?

Dagens arbeidsliv (og samfunn)

- Jobbusikkerhet
- Endringsprosesser
- Digitalisering
- Organisasjonsutvikling
- Kontinuerlig omstilling og endring
- Konkurransenutsetting
- Fysiske arbeidskrav
- Psykiske arbeidskrav

Er det verre nå enn før ???

Jobbmatch

Kvinnene vant kampen til lønnet arbeid, men har så langt tapt retten til et arbeid
«med full trygghet mot psykiske og psykiske skadevirkninger».

Hans Jakob Busch

De emosjonelle og relasjonelle belastningene i dagens arbeidsliv...

- ❑ krevende relasjoner i leveranser
- ❑ netttroll med usaklige ytringer og personlig hets
- ❑ følelsen av å ikke være god nok
- ❑ bekymringer og innlevelse både jobb og privat
- ❑ konfliktsituasjoner både jobb og privat
- ❑ ubearbeidede følelser fra tidligere hendelser
- ❑ frykt for vold, trusler og trakassering i arbeidsmiljøet
- ❑ medarbeidere må levere tjenester som ikke er i tråd med deres egne verdier
- ❑ medarbeidere går med ond samvittighet for at de ikke har rammer til å levere de tjenestene eller den standard de selv vurderer hadde vært riktig
- ❑ Å jobbe med mennesker som har utført handlinger / har en atferd som oppleves «motbydelig» - eks overgrep, mord osv.
- ❑ Opplevelse av manglende respekt for fagkompetanse eller menneskesyn
- ❑ Forskjellige verdisyn som gir seg utslag i manglende match, spenninger, konflikter

- Arbeidets egenart er **relasjonelt**, kan være **emosjonelt belastende** og føre til fysiske og psykiske helseskader.
- Sterkt belastende hendelser og alvorlige situasjoner håndteres vanlig på arbeid (mer eller mindre godt) - tas på alvor
- Høyfrekvente og mindre belastninger **over tid** øker risiko for **unødvendig** uhelse og sykefravær - får liten oppmerksomhet og håndteres individuelt og privat, ligger i en **blindson**.
- Problemet er at
  - a) emosjonelle belastninger har en tendens til å **akkumulere**
  - b) som følge av mangel på god og tilstrekkelig **restitusjon**
- Ledere og medarbeidere som ikke blir syke har sannsynligvis
  - a) god psykologisk **motstandskraft** (resiliens)
  - b) kompetanse til å restituere seg selv

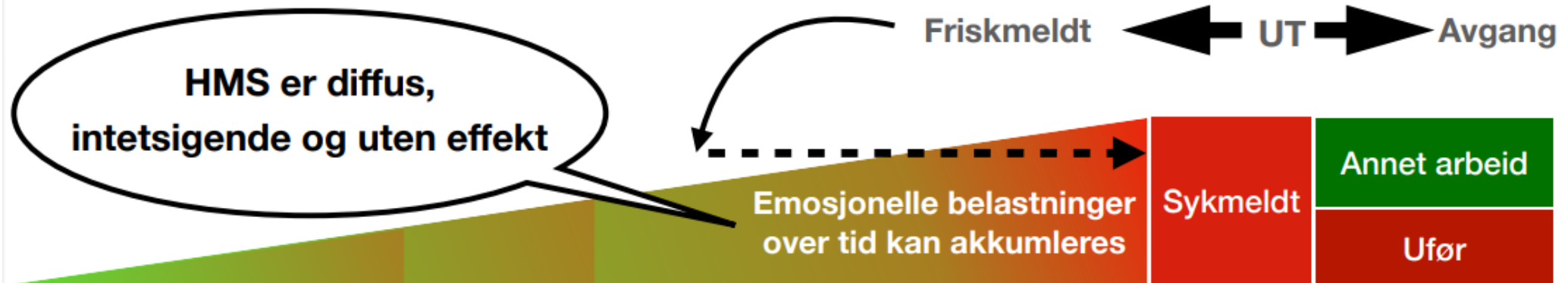

Hva skjer?

Vi har en **fortløpende** rekruttering av medarbeidere som gradvis over tid utvikler **uhelse**, fysiske og psykiske belastningsplager. **Årsak er arbeidets egenart.**

IA-avtalene

- Sykefraværeregulerende lover, regler og prosedyrer
- Oppfølging fra arbeidsgiver og NAV
- Timeout, hvile og evt. behandling

Sykefravær er ett av flere mulige ***konsekvenser av uhelse***

1. Fortsatt i arbeid - evt. med redusert arbeidsevne
2. Ulike former for velferdspermisjoner i en periode
3. Ulike former for sykefravær (egenmeldt/sykmeldt)

Mennesker lades av mennesker

Hans Jacob Busch 14.09.2022

RESTITUSJON

er fysisk og mental lading, og kan styrke psykologisk motstandskraft (resiliens) og redusere uhelse og sykefravær.

Slik lading kan gjøres
forebyggende og gjenopprettende

Hva kan virke restituerende?

- selvregulering av følelser
- hjelp til å regulere følelser
- utblåsning i trygge omgivelser
- refleksjon og samtaler om følelser etter hendelser
- dyp søvn og hvile
- mindfulness
- positive sosiale og kulturelle opplevelser

Mentale ladestasjoner

- ▶ Tenkt som en rask påfyll/tømming av dagens opplevde gørr.
- ▶ Hva skal til for at individet skal kunne benytte seg av tilgang til en «mental ladestasjon»?

Sterk nok

- ▶ Sykdom – ta vare på kroppen din
- ▶ Tenk kosthold
- ▶ Edru
- ▶ døgnRytme
- ▶ Kom i form

- ▶ saNk gode opplevelser
- ▶ Opplevelse av mestring
- ▶ vær i forKant

Takk for meg !

bodil.myhr@friskgarden.no

www.friskgarden.no